

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foala Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

In fața monarhului nostru. O deputațiune din toată țara i-se închină.

Vorbirea ministrului *Tisza*.

Prim-ministrul *Tisza*, prezentându-se astăzi în fruntea deputațiunii omagiale în fața Maj. Sale Regelui în castelul din Schönbrunn a rostit următorul discurs:

*Majestatea Voastră cesară și regescă!
Stăpânul nostru prea grațios!*

Urmând șoaptei inimii noastre, ne înfățișăm în fața Majestății Voastre. Inimile noastre sunt pline până în margini de sentimente de credință, de omagiu și de iubire recunoscătoare. Aceste sentimente sfinte moștenite de la strămoșii noștri, le-a mărit până la fanaticism faptul, că suntem conștii de tot ce Majestatea Voastră a făcut pentru noi în cursul vieții Sale binecuvântat de îndelungate, jertfită pentru binele poporului și pe cari sentimente impresiunile înălțătoare ale timpurilor mari de astăzi cu o putere elementară ne face să le dăm rost din adâncul sufletului nostru.

A trecut deja un an de când ne luptăm luptă pe moarte și pe viață cu forța preponderantă a patimilor păcătoase răscolite în contra noastră. Căci asupra noastră au năvălit din toate părțile lumii toți aceia, cari luând drept slăbiciune dragostea noastră de pace, au crezut că a sosit timpul pentru nimicirea noastră. Pericolul a fost mare și uriaș problema, care ne așteaptă, așa că numai cu încordarea întregii noastre puteri și cu prețul unor grele jertfe am putut să ne luptăm cu toate. Ne-am încordat puterile și ne-cunoscând șovăirea, demni de națiunile amenințate în existența lor, dar cari vreau să trăiască iarăși și iarăși ne-am dus în luptă floarea puterii noastre.

Aceste pierderi le-am îndurat, amintirea sfinților noștri căzuți în luptă o împrejmuim cu o evlavie sfântă, i-am jelit, dar nu ne-am prăbușit sub greutatea lovirilor grele, cari au ajuns pe singuratici și pe familii, căci doar e în pericol patria, și patriotul trebuie să-și jertfească totul fără murmur. Insuflețiți de aceste sentimente, am primit lupta care ni-s'a impus. Aceasta ne-a întârit sufletul, ne-a oțelit brațul și în mijlocul tuturor încercărilor, tot de aceste sentimente e pătruns și azi atât soldatul care se luptă în tranșee, ca și soția, copiii și părinții, cari acasă sunt îngrijorați de soțul, tatăl și copilul lor. Fiecare simte, că trebuie să stea la postul său și la post etă fiecare. În focul încercării, curățite de orice eșură, strălucesc virtuțile patriotice ale națiunii maghiare și croate. Pentru acesta nu ne-a lăsat pe noi Dumnezeu și dacă astăzi, în pragul anului al doilea al acestui îngrozitor războiu mondial, trupele noastre învingătoare urmărind tot mai de-

parte de granițele patriei noastre bat armata ne-numărată a colosului de la nord, dacă atacul mișelesc al asasinului care a voit să lovească în spate pe prietenul său ajuns în necaz, s'a înfrânt în tăria de stâncă a părții mici a forței noastre armate, dacă după atâtea primejdii și lupte distrugătoare putem privi cu conștiința mândră în trecut și cu speranțe pline de încredere în viitor, pentru toate acestea lui Dumnezeu să-i aducem în prima linie laudă și mărire. Dar apoi ne permită Majestatea Voastră să ne îndreptăm privirea recunoscătoare și spre acel binevoitor al nostru, a cărui inimă de tată ne-a înțeles, care a recăstăgălit integritatea și libertatea de o mie de ani a statului maghiar dându-i un loc demn în monarhie și prin aceasta înlăturând încercăturile de venuri a clădit temelile unui viitor mai frumos și mai fericit.

Acum putem vedea, și acum putem și cu siguranță că cu s'ar fi ales de noi, dacă furtuna evenimentelor cari s-au răscolit asupra noastră ar fi afat monarhia lipsită de această întinerire internă, căci această probă de forță susținută triumfător de fapt susține întregă însemnătatea acestei nouă epoci. Am fost tari pentru că am putut să fim una; ură adâncă tăietoră nu a mai ridicat între noi zid de despărțire și ceea ce s'a părut a fi ură între micile năcazuri, lupte și frecări ale vieții de toate zilele, au dispărut toate ca prin farmec la știrea pericolului comun. Astfel am ajuns sufletește mai aproape unii de alții. În sânul națiunii maghiare a încetat gălciava de partid, deosebiriile de confesiune și de naționalitate au fost date la o parte, clasa muncitorilor maghiari își ia partea, în emulație nobilă cu ceilalți, din pericolile acestui războiu și în apărarea eroică a patriei concetățenii noștri nemaghiari cari se țin de diferitelor rase, luptă umăr la umăr cu aceiași credință. Aceasta e o manifestare înălțătoare e solidarității omenești și patriotice, care trebuie să delătore pe veci multe bariere despărțitoare, și spre binele și fericirea tuturor trebuie să ne lege cu legături mai strânse de încredere și de dragoste. Pe câmpurile de luptă încunjurate de strălucirea gloriei comune și udate cu sânge comun, ne-am întâlnit unii cu alții și gloria comună a luptelor grele și jertfele comune din nou ne-au făcut tovarăși cu națiunea soră croată. Fidelitatea și vitejia maghiară și croată strălucește tot într'o formă iar în sufletele noastre se reimprospătează și în trupurile noastre se renouesc cele mai frumoase amintiri ale trecutului nostru critic. La olaltă am apărut tronul și patria în secolii grei ai pericolului care venea din răsărit, la olaltă să le apărăm și acum pe amândouă în fața uriașului de la nord care a ne-

nință să ne măture, la olaltă ne prezentăm în fața Majestății Voastre, căci una suntem, nu numai în fidelitatea de supuși, ci și în sentimentele sfinte ale prețurii reciproce, a încrederii și a alipirei.

Să simțim, că ne ținem la olaltă și în bine ca și în rău suntem părtașii aceleiași sorți. Pentru exprimarea omagiului nostru față de preagrațiosul nostru stăpân am venit cu bucurie în capitala și rezidența celui alt stat al Majestății Voastre. Războiul acesta ne-a învățat și ne-a arătat că și aici suntem între frați, a căror cea mai sfântă datorie o apărarea reciprocă și cari numai în dezvoltarea cât mai liberă a puterii își pot căuta fericirea.

Proba cea mare de forță a pericolului comun, a luptei comune pe moarte și pe viață, a arătat și în legăturile dintre cele două state ale monarhiei, că cri-ce aparentă de despărțire o numai la suprafață, dar în adâncul lucrurilor trăiește conștiința de a fi avizați unii la alții și în elipa de lipsă ea s'a și manifestat triumfător. Ea ca și când numai dragostea aceea de părinte ar îmbogăți sufletul popoarelor și ar trezi în ele ocolul, care din sufletul Majestății Voastre se revărsa asupra fiecărui supus. Neînțelegerile și contrastele cari au despărțit popoarele Majestății Voastre de multe ori au putut să cauzeze durero inimii Voastre părintești. Lăudată să fie însă prevedința divină; acum în momente de încercare Majestatea Voastră îi poate vedea năiți într'un sentiment înălțător în jurul tronului. Făgăduind, că nici după trecerea acestor timpuri mari nu ne vom uita învățăturile ce ni-le dau ele. Să binecuvântăm pe bunul Dumnezeu care ne-a îngăduit ca Majestatea Voastră să pontă ajunge înfăptuirea operii glorioase a vieții Voastre. În luptele acestor vremuri mari încă l-l rugăm să țină pe M. Voastră, pentru epoca binecuvântată a păcii onorabile, care va urma după sfârșitul glorios al acestei lupte mari, pentru binele și fericirea popoarelor M. Voastre.

Răspunsul M. Sale:

Dela izbucnirea războiului, spre slincera mea părere de rău, am fost împiedecat de datorțiile mele de suveran de-a veni în capitală și reședința mea ungară. Ca atât mai mare e bucuria mea, că D-voastre, ca reprezentanți ai municipiilor Ungariei și a provinciilor vecine, din toate părțile țării, ați apărut înaintea mea. Mă împrestonează adânc espresta omagiului D-voastre ca o nouă, strălucită dovadă a credinței și-a alipirii națiunii maghiare și croate. Este una dintre cele mai mari bucurii ale vieții mele; că cu conlucrarea aistnșilor bărbați de stat ungari s'a ajuns să se asigure o triumfătoare conlucrare atât între rege și națiune, cât și între statul ungar și celelalte regate și țări și s'au înlăturat neînțelegerile vechi

Mat mult ca oricând până acum, marile probe ale prezentului au dat dovadă, că opera aceasta de împăcare și echilibru, a pătruns sufletul popoarelor mele, în special ale celor de sub coroana mea ungară. Când dușmanii noștri ne-au atacat cu poște de cucertre, poporul maghiar și poporul croat, una cu coroana, în frățiască întrecere cu celelalte popoare ale mele, la chemarea mea au luat cu entuziasm hotărâre și cu încordare de puteri lupta împotriva puterii cu mult mai mare a dușmanului. Orice neînțelegere politică a amușit atunci în țară. Cu iubirea de patrie gata pentru orice jertfe, toate naționalitățile s'au întâlnit și cu mândră bucurie văd eu strălucind în această luptă uriașă, virtuțile moștenite dela strămoși ai națiunilor ungurești și croate și văd reînviind vechea glorie a acestor două popoare prietene. M'a umplut de bucurie faptul, că cel rămas acasă, prin înalta împlinire a datoriei lor de cetățeni, prin suportarea curajoasă a încercărilor rășbotului, prin grija pentru cel nenorociți de acest rășbot, s'a nuzult pentru ajutarea cauzei noastre. E sigură nădejdea mea, că viteaza mea armată, în conlucrare cu credincioșii noștri aliași, va eluipa o pace onorabilă, statornică și asigurată și statul ungar și cele două națiuni ce locuiesc în el, împreună cu celelalte popoare ale mele vor fi hărăzite unei alianțe istorice, consacrate de actualele lupte și jertfe comune, pentru a se bucura în puterea mărită și în vază de birucăvântărilor păcii. Mă încred în D-zeu că sceptrul Sf. Stefan, care a știut păzi înțelepciunea și puterea strămoșească, prin victoriile veacurilor și după probele prezentului, învălitate în nouă glorie, vor străluci în lumină mărită pentru viitoare generații mai ferice. Primiți, pentru prezentarea și pentru omagiile

D-voastre cordiala mea mulțumită și duceți acasă națiunii pentru ținuta și credincioasă și eroică mulțumirile mele, izvorite din adâncul inimei.

Discursul M. Sale regelui a fost urmat de ovații furtunoase.

Incheiat-a România înțelegere?

Ziarul „Seara” scrie:

„Epoca de ieri și „Evenimentul” din Iași publică în fruntea coloanelor lor declarațiuni cumcă guvernul ar fi încheiat o înțelegere cu împătrita înțelegere, pe baza oăreia România urmează să între în rășboiu alături de armatele frănte ale Țarului.

„Evenimentul”, adăugând la știrea „Epocii”, scrie că intrarea noastră în acțiune urmează să se facă în ziua în care una din următoarele trei s'ar întâmpla:

- 1) Când austro-germanii vor porni cu o nouă ofensivă contra Sărbilor.
- 2) In caz dacă Dardanelele sunt luate și
- 3) dacă Rușii reușeso să reia ofensiva.

Presa conservatoare se arată foarte alarmată de această știre, dată în formă atât de sigură de „Epoca”, și cere guvernului să se explice, dacă s'a încheiat, în adovăr, sau dacă nu s'a semnat încă înțelegerea cu împătrita înțelegere.

Iu cu ne privește, pentru noi situația o lămurită: ținuta oficială de azi, a României — așteptarea armată — este rezultatul desbaterii consiliului de Coroană, ținut acum un an la Șinina. Cum hotărârea aceasta leagă guvernul, orice ar putea să aducă, acum sau mai târziu, vre-o schimbare în ținuta oficială a țării, va trebui înată tot într'un consiliu de Coroană, singurul care ar putea hotărî schimbarea unei atitudini, hotărârită cu consimțământul lui. Și așa fiind, presa conservatoare trebuie, nu să someze guvernul să se explice, căci asemenea lămuriri nu se dau în public, ci în ceară ca atunci când cabinetul va crede că trebuie să angajeze țara într'un fel sau în altul, să convoace un nou consiliu de Coroană.

DEPEȘI.

Serbia trimite trupe spre Kumanovo și Üsküb.

Lui „Frankfurter Zeitung” i se anunță din Salonic: Vaporul francez *Ernest* a dus 200 lăzi cu bani pentru Serbia și mari cantități de material pentru rășboiu. Serbia trimite trupe spre Kumanovo și Üsküb.

Turcii pregătesc o rezistență uriașă.

Correspondentul ziarului „Journal de Geneve” telegrafiază după informațiunile culese dele cartierul general, că armata otomană prepară acum o mare acțiune.

Cu toate că se încearcă a se ține în secret această operație, transporturile de cantități enorme de trupe din centrele din Asia mică continuă.

Numai trupele sosite zilele din urmă la Gallipoli, via Uyum-Kopru, formează aproape o armată.

Se constată prezența unor mari cantități de trupe otomane în dosul colinelor litoralului asiatic al Dardanelelor.

Se trimet la Dardanele tunuri de calibru mare.

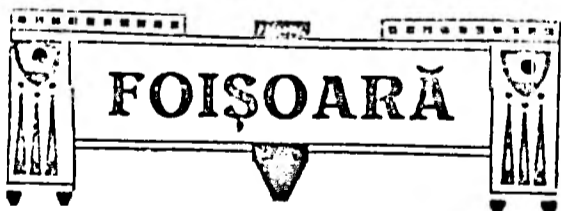
Se constată, că turcii nu duc lipsă de muniții. Se trimet zilnic în Asia și Rumelia vagoane întregi de muniții.

Se crede, că numărul submarinelor sosite la Dardanele se ridică la 12.

Oficiosul sârb despre chestiunea concesiunilor.

Nis. — Ziarul oficios sârb „Samuprava”, într'un articol de fond scrie următoarele:

In ședința din 23/8, cu o majoritate zdrobitoare, Scupsina a votat încrederea ei în guvern și a aprobt politica lui.

Hanul din Suceava.

✱

I.

Un polonez și-un moldovan
Răzeș, în ortăcie
Trec Prutu 'ntorși după un an
De lungă pribegie.

A undei păcură din râu
Străfulgeră de stele;
Inoată cali până'n brâu,
Diecii până'n șele.

Apoi, din rariștea 'n Cozmin
Când fu spre dîmineașă,
Moldova o văzură 'n plîn
Perdeluită 'n clășă...

Pe când răzeșul șuerând
Doinea mai pe'ndelete,
Poloxul și-azuna tăcând
A gândurilor cete.

Și dorul lor se 'avânta
Ca volbura 'naintea...
Răzeșul astfel cuvânta:
»Amice mai știți minte?

Când ne opăcirăm acum an
La ratoș în Suceava?
Ce dulce-i vinu 'n acel han,
Și sfântă ie otrava?»

Răspunde celălalt ostând:
»Intreaga mea avere
Aș da-o pe-ochi, care'n gând
Mă urmăresc, mai vere.

Ii văd aprinși în ort-ce loc,
Și, mă apasă 'ntr'una
Hangița cu priviri de foc,
Și palidă ca luna»...

Iar dorul le înroua
Privirea dus'-aturea..
Când dulce amândurora
Le fremăta pădurea.

II.

Și tat'-acuma c'au sosit
Trezind nădejdea ruptă,
Și, în Suceav'-au poposit
Ca fața tristă, suptă.

La hanul teilor, sub stânci
Vreau să-și aline chinul..
In buști năstrujnice și-adânc
De-un an tot fierbe vinul.

Hangița are buze moi
Și gura ca o fragă;
La toți drumetșii vechi și noi.
Hangița cade dragă,

Și are mijlocul mlădru
Și-atăta-i de zglobie
Îlăcădit din Suceava știu,
Și răzeșul o știe.

Hangița stăte cut t-e drag
De ea și-o ține minte,
De-aceea veselă în prag
Le țese înaintea...

III.

Răsar pe boltă stelele,
S'aude glas de clopot..
Și bubuesc podelele
De-al jocurilor tropot.

Iar chiotul se'naltă larg
De stă se crepe casa;
Golite cupele se sparg
Și vinul umple masa.

Deodat', răzeșul ca împtins
De-o mână nevăzută,
Pe crășmărișă dinadins
O strânge, și-o sărută.

Un gând năpraznic i-a trecut
Polonului prin minte:
In van pe lume s'a născut
Când dragostea îl minte.

Și beat, își pipăie la brâu
Cu mâna grea, cuștutul..
Cântarea clocote — un rău, —
Și-un șfel e doinștutul.

Spre a ajunge la realizarea idealurilor sfinte ale omenirii și ale civilizațiunii, trebuie să se mai facă jertfe. Aceste vor fi primite și suportate de toți aliații; prin urmare, Serbia trebuie să facă și ea jertfe noi.

Se cere Serbiei, Greciei și României, prin jertfa câștigurilor de mai înainte să realizeze partea principală a idealurilor lor naționale, prin ținuturi largi de primit după războiu. Ar fi să se dea o probă de neprevădere politică, dacă nu s'ar primi aceste jertfe.

Reprezentanții poporului sârb, au făcut un act înțelept, care lasă soarta poporului și a țării în mâni încercate și sigure.

Acest act, de o mare însemnatate istorică, va da naștere la urmări din cele mai mari și de înaltă însemnatate pentru viața poporului sârb și a Serbiei. (Biroul Presse).

Germanii vor să transporte munițiile pentru Turcia pe Dunăre.

Sofia. — Ziarele bulgare publică o telegramă din Niș, după care Sârbii au teamă că Germanii vor întreprinde de astă dată o ofensivă în unire cu trupele austro-ungare contra frontului sârbesc la Dunăre. În cercurile sârbești se crede că luptele angajate acum la granița spre nord au dovedit că trupele austro-germane nu urmăresc deloc gândul de a ataca pe Sârbi, ci au numai scopul de a fortifica malul austro-ungar pentru a putea proteja transporturile pe Dunăre. Cercurile militare sârbești sunt de părere că Germanii vor să încerce să deschidă pentru ei calea Dunărei pentru transporturile de munițiuni pentru Turcia.

Aplanarea conflictului germano-american.

Din Berlin se anunță: După o știre din Washington a agenției Reuter, ambasadorul ger-

man contele Bernstorff i-a comunicat secretarului de stat Lansing că Germania a primit părerea Statelor-Unite, de-a nu fi îngăduit să fie torpilat nici un vapor de călători fără a fi avizat despre asta.

Intr'o scrisoare adresată lui Lansing, pentru întărirea declarației sale spune contele Bernstorff, că instrucțiile guvernului său pe tema răspunsului german la ultima notă americană în chestia Lusitaniei, conține cam următoarele: vapoarele de călători nu vor fi torpilate de submarinele germane fără avis și fără a fi pusă mai întâi în siguranță viața călătorilor, afară de cazurile când vapoarele de pasageri ar încerca să fugă ori să opună rezistență.

În urma răspunsului acestuia, guvernul american, e de credința, că Germania recunoscând îndreptățirea părerii lui Wilson, conflictul germano-american se poate privi ca aplanat.

Mobilizare de probă în Spania.

Din Haga se anunță, că în Spania va avea loc în Octombrie mobilizarea de probă a unei armate de 300,000 oameni.

Serbia chiamă sub arme pe cei de 50 ani.

Din Haga vine știrea răspândită de ziarele franceze, după care Serbia chiamă sub arme pe toți oamenii până la 50 ani.

Stăruințele de pace ale Papei.

Din Washington se anunță; Cardinalul american Gibbons a înmănat președintelui Wilson o scrisoare a Papei, care se ocupă cu chestiunea păcii. Cardinalul l'a cercetat de asemenea pe secretarul de stat Lansing.

Franța — războinică.

Cu privire la știrile despre o criză iminentă în cabinetul francez și în conducerea armatei franceze se comunică acum din Paris următoarele:

În urma propunerii făcute de mai multe grupuri parlamentare de a aduna camera în comitet secret spre a studia chestiunile, care interesează apărarea națională, prim ministrul Vivian,

a rostit Vinerea trecută în cameră o vorbire, în urma căruia camera, renunțând să mai țină o ședință secretă, a votat cu 530 voturi în contra unului banii ceruși și s'a amânat până la 16 Septembrie n.

Viviani a declarat între altele că republica franceză poate fi mândră de armatele sale, că poporul francez este unit și cât timp nu va fi restabilită Belgia și reluată Alsația-Lorena, nu va fi desunire în poporul francez.

Ofensiva generală în Septembrie. — Anglia pregătește o mare luptă navală.

Stockholm. — Criticul militar al ziarului „Dagblad“ scrie: Încă în luna lui Iunie statele majore ale puterilor înțelegerii s'au fost înțelese ca în prima jumătate a lui Septembrie să înceapă, deodată, o mare ofensivă pe toate câmpurile de războiu. Socoteala aceasta a stricat însă operațiunile aliaților, cari pregătesc o complectă nimicire a armatelor rusești între Grodno-Bijelotok și Brest-Litovsk.

Proaspetele măsuri engleze arată, că Anglia face pregătirile pentru o mare luptă pe mare contra Germaniei în Marea Nordului.

Bulgaria va păstra o neutralitate binevoitoare.

Berlin. — D. Rudolf Rotheit comunică lui „Vossische Zeitung“:

Impătrita înțelegere a promis Bulgariei Macedonia cu condițiune să declare războiu Turciei. Semnarea de către Bulgaria a acordului cu Turcia este răspunsul că nu vrea al guvernul bulgar la nota împătritei înțelegeri. Puterile centrale și Turcia, în schimbul ținuturilor cer Bulgariei numai o largire a neutralității binevoitoare de până aci. Că în ce consistă această largire a binevoirței, deocamdată despre aceasta nu se poate scrie, dar se va ști mai târziu, când evenimentele pe frontul Dunărei vor fi înaintat binișor. Atunci se va vedea cum vrea Bulgaria să-și reguleze răfuiala în chestia Macedoniei. Fiindcă e natural, că Bulgaria nu va renunța la drepturile ei asupra Macedoniei, iar primul ministru d. Radoslavoff nu dă nici o însemnatate negociațiunilor sârbești. Aceasta fiind cunoscut la Niș, e probabil că Serbia va da un răspuns binevoitor notei împătritei înțelegeri, chiar pentru a se prezenta pe sine bine, iar Bulgaria în culori negre. Aceasta clarifică situația Greciei față de apăsarea împătritei înțelegeri, deoarece în cazul dacă Bulgaria n'ar declara Turciei războiu, îngăduirea teritorială din partea Greciei e fără înțeles. Ce privește România, se așteaptă să aibă o ținută nefavorabilă atât pentru puterile centrale, cât și pentru Bulgaria.

Grecia se alătură antantei.

Milano. — „Secolo“ anunță consuliilor greci ar fi provocat pe toți supușii lor din Austro-Ungaria, și Germania să stea gata pentru o eventuală reînțoarcere în patria lor.

Atena. — Între primul ministru Venizelos și ambasadorii împătritei înțelegeri s'a încheiat o înțelegere, în baza căreia deoparte i-se dă iarăș libertate comerțului grecesc, atât importului, cât și exportului, iar de altă parte guver-

*Golește cupa, lăcomind,
O alta 'ngrabă cere...
Apoi 'st 'mplântă 'n soț, lovind,
Cușitul cu putere.*

*Blând moare răzeșul. Din rând
Țâșnesc șuvoale calde,
Pe mese răsturnate când
Cu sânge să le scalde..*

IV.

*Fu treaz Polonul, sau nebun?
Povestea nu ni-o spune...
Suctava n'are azi vin bun
Ca'n vremurile bune.*

*De-atunci la han nu se abat
Drumeștii, lungind zăbava...
Polonul a fost prins și beat
O țspăși'n Suctava.*

I. Broșu.

Tunurile.

Sdrobindu-ne bunurile,
Răsbubue tunurile
Și urlându-și cântările,
Umplu depărtările.

Iar vătavul horelor,
Poaloaba fecicrilor,
Părăsindu și turmele,
Le calcă azi urmele.

Și-și poartă poverile
Și-și poartă durerile,

La voile morților
Prin țările morților.

C. Brumaru.

La bătae.

S'au umplut câmpiile,
De oșteni cu miile
Și plouă șrapnelele
De umple văcelele...
Și sboară granatele...
Bată-lo păcatele!

Pier oșteni cu miile,
De umple câmpiile
Și vin supărările,
Pe toate cărările
Și bat jalnic morțile,
Pe la toate porțile...

C. Brumaru.

Căsuța din vale...

Căsuță din vale,
Căsuță din vale,
Unde-i maica mea?!
Unde s'a dus ea?!

Und' s'a dus de-acasă,
Maica mea duioasă?
E în vecini oare?..
Ori la vr'o îngropare?

La vecernie poste,
E-acum pe 'nserate..
Căsuță din vale,
Căsuță din vale?!

C. Brumaru.

nul grecesc va relua tratativele privitor la nota adresată Greciei de împătrita înțelegere. Filoantantiștii văd în aceasta primul pas de apropiere de politică alui Venizelos. După părerea lor antanta a ușurat prin aceasta situația Greciei.

Grecia sprijinește Serbia.

Lugano. — Corespondentul ziarului „Corriere della Sera” pretinde a ști mai sigur, că Venizelos l-a vizitat pe ministrul Serbiei la Atena, Bulaci și l-a asigurat pe acesta, că Grecia va menține și pe mai departe alianța cu Serbia, iar dacă Bulgaria va ataca Serbia, se va găsi în față și cu Grecia.

Insuș ministrul sârb din Atena, a declarat unui ziarist italian că Grecia dorește să ușoreze situația Serbiei, iar dacă declarațiile ce le a făcut Grecia până acum guvernelor antanei ar fi provocat nedumeriri în Serbia, aceasta trebuie să ia în seamă, că Grecia a fost constrânsă să se poarte astfel, cerând aceasta împrejurările.

Pregătiri bulgărești în vederea unei încercări de debarcare din partea Anglo-Francezilor pe teritoriul Bulgariei.

Salonic. — Știri sigure sosite din Dedagaci arată că săptămâna trecută autoritățile acelu port au ordonat locuitorilor să stingă luminile și să se închidă în casă. După lamuririle date de autorități, această măsură a fost luată pentru cauze militare și numai pentru o singură noapte. Aceste „considerațiuni de ordin militar” au avut ca scop transportarea și așezarea în diferite pozițiuni ale orașului, a 18 tunuri de calibru mare. Locurile unde au fost instalate aceste tunuri au rămas necunoscut. După toate posibilitățile, însă ele au fost instalate în astfel de pozițiuni, încât să se poată apăra orașul de un atac dinspre mare și de o încercare de debarcare a Anglo-Francezilor, sau poate chiar și a Italianilor, pe coastele Bulgariei.

Preparative grecești în vederea unui eventual războiu cu Bulgaria.

Salonic. — De ieri dimineată întreaga divizie a 9-a de infanterie elenă, a început un șir de manevre de câmp, având drept scop apărarea Salonicului de un eventual atac inamic.

Manevra aceasta, care va ține câteva zile, se face sub supravegherea generalului Zimbracachis, comandantul corpului de armată din Salonic.

Salonic. — Primul ministru Venizelos a avut o lungă consfătuire cu ministrul de războiu, generalul Danglis, și cu șeful statului major al armatei, generalul Dusmanis, cu privire la pregătirile militare ale Greciei, spre a se putea înfrunta un eventual atac din partea Bulgariei.

După știri sigure și autentice au fost luate măsurile respective. S'a strecurat de asemenea știrea că e vorba ca guvernul să pue imediat la dispoziția generalului Danglis importante sume de bani.

Ruși își pun nădejdea în vremea rea.

Copenhaga. — După colaboratorul militar al ziarului „Nowoje Vremia”, Germanii ar dori să ocupe și Moscova, Kiewul și Petrogradul, dar aceasta nu le va reuși sleindu-se puterea armatelor lor. Rușii vor primi luptă numai

în condițiuni bune lor și aceste vor fi date pe țărmul drept al râului Vilia. Cercurile militare rusești cred de altcum cu neputință, ca Germanii să-și trimită acum trupele pe câmpul de războiu din apus, ci cu orice preț doresc să ieie Petrogradul. În scopul acest le stau la dispoziție numai 6 săptămâni, dar acest timp e prea puțin pentru ca să poată ajunge până la ținta lor. Peste 7 săptămâni va fi iarnă, care le va ridica mari greutăți înaintării lor. Până la primăvară, adică în 8 luni Rușii se vor întări, încât vor putea relua iarăși lupta cu Germanii.

Grecii și Românii împotriva concesiilor sârbești.

Sofia. — Puterile antantei încep să facă la Niș demersuri energice și în urma întârzierii Serbiei, ele pășesc tot mai hotărît în favorul Bulgariei. Demersul antantei e stânjenit însă de Brătianu și Venizelos, cari, pare că lucră la Niș, împotriva pretențiilor bulgare. „Paris” din Atena scrie, că alianța greco-sârbescă azi e mai tare decât oricând altădată și Bulgaria trebuie să ia la cunoștință aceasta. Semioficiosul sârbesc „Odjek”, care până acum se arătase îngăduitor declară acum pretențiunile drepte ale Bulgariei de tendințe soviniște, cari nu pot fi implinite.

De ce nu atacă antanta pe frontul occidental.

Lugano. — „Tribuna” se ocupă amănunțit cu întrebarea, de ce nu atacă aliații pe frontul occidental. Numitul ziar scrie că pe acest front pentru partea ofensivă e totdeauna mai rău și ținta tacticii actuale a aliaților e să-i obosească pe Germanii, ceace va și urma.

Serbia se pregătește de ofensivă.

Paris. — „Echo de Paris” anunță din Salonic: Serbia a primit prin Salonic, timp de două luni, mari cantități de munițiune, mai cu seamă granate, apoi aeroplane, automobile blindate și articlii sanitari, cari acopere lipsurile armatei sârbești pe un an de zile. Armata sârbească se pregătește de o acțiune energetică, pentru ca să silească Austro-Ungaria să retragă trupe de pe frontul rusesc.

Sofia. — „Echo de Bulgare” anunță că direcțiunea căilor ferate sârbești a înștiințat direcțiunea căilor ferate bulgare, că trecerea de mărfuri din Serbia și prin Serbia a fost întreruptă. După o altă știre, în Serbia ar fi încetat comunicația trenurilor de persoane

România concentrează trupe la granița sârbească.

Sofia. — Se anunță din Rusciuk: România a concentrat față în față cu frontiera Serbiei 10 diviziuni.

Flota rusă în fața litoralului bulgar.

București. — Ziarului „Universul” i-se anunță din Constanța, că după știrile particulare sosite acolo din izvor demn de încredere flota rusească din Marea-Neagră a căpătat ordin, să stea gata să meargă în apele bulgare. În Odessa au fost concentrate multe trupe iar în port stau gata de plecare numeroase vapoare tixite cu soldați.

Conferințe în Londra.

Lugano. — Generali francezi și englezi, cari ocupă importante pozițiuni militare de conducere la Dardanele, au plecat la Londra unde vor avea conferințe cu Kitchener privitor la planul de asediare a Dardanelor.

O desmintire a contelui Czernin.

Cetim în ziarul „Ziua”:

Legatiunea austro-ungară din Capitală ne trimite spre publicare următoarea depeșă;

Sinaia 22 August. — „Adevărul” a publicat că Ungaria ar fi făcut niște demersuri spre a face că *Germania să trimeată un ultimatum României.* Mă grăbesc să constat, că această știre e scornită dela un capăt la altul, Contele Czernin Ministrul Austro-Ungariei

Acord greco-sârbesc?

Din Viena vine știrea: Jurnalul antantei anunță în articole senzaționale că în zilele apropiate Pasici se va întâlni cu Venizelos. Această întâlnire, se nuzese s'o prezinte, ca o apropiere între Serbia și Grecia. Antanta vrea acum să înlocuiască nădejile lor din Balcani și pierderea Bulgariei, prin o înțelegere cu Grecia.

Armata franceză pentru Serbia.

Din Geneva se anunță:

„Journal de Geneve” primește din Paris știrea, că cercerile conducătoare se ocupă serios cu ideea de a trimite trupe în ajutorul Serbiei. Se spune că generalul Sarrau va fi însărcinat cu conducerea acestei armate, care va fi debarcată la Salonic. Planul este probabil, că armata franceză să înainteze până la Niș și să ocupe întreagă Macedonia. Grecia nu va privi faptul acesta ca o violare a neutralității, deoarece ea e aliata Serbiei.

Puternice trupe engleze pe frontul apusean.

Correspondentul din Havre al ziarului „L'Independance Belge” a avut o convorbire cu generalul Vielemans noul șef al statului-major belgian, care a făcut pentru publicul belgian declarația, că Anglia, care pentru apărarea neutralității Belgiei a intrat în războiu, acum a adus pe front atâtea forțe pentru liberarea Belgiei, încât se pot aștepta cu cele mai bune speranțe luptele de toamnă.

Luptele cu Italianii.

Budapesta, 6 Sept. — Pe frontul dela *Doberdo* Italianii au desvoltat ieri o activitate vie, dar absolut fără nici un rezultat. După ce au bombardat în câteva locuri singuratic cu tunuri de tot felul de calibru, înainte de amiază au încercat mai multe ieșiri de-a lungul șoselei spre vest dela *San Martino*, dar toate au fost respinse. Artileria noastră a făcut mari pustiiri în dușmanul care se retrăgea.

Spre seară focul de artilerie a devenit mai violent, apoi au urmat din nou atacuri de infanterie, cari toate au dat greș cu mari pierderi pentru Italiani.

În Tirolul sudic două companii dușmane cari au atacat posturile noastre dela Marco, au fost puse de noi pe fugă.

Höfer.

Flota anglo-franceză în Marea Adriatică.

Zürich. — Cercurile marinei engleze nu sunt prea încântate de activitatea flotei italiene în Marea Adriatică. Se vestește, că ar avea loc tratative în scopul unei noi acțiuni a flotei italiene în Marea Adriatică, cu flota engleză, Par a întâri aceste știri și faptul că alaltăeri a sosit la Turin un amiral englez cu mai mulți ofițeri de marină, de unde au plecat imediat spre țarmure.

Japonia trimete trupe în Europa.

„Ruskoje Slovo“ anunță din Tokio: Japonia în sfârșit s'a decis să trimită trupe în Europa. Ministrul de externe japonez, a fost însărcinat, ca fără amânare, să plece la Londra, și după consfătuirea cu Grey să se întoarcă prin Paris, în Tokio.

Tratative româno-bulgare.

Berlin. — „Tägliche Rundschau“ anunță din Haga: În București s'au început noi tratative între Bulgaria și România, privitor la îndreptarea de graniță.

Desmînțirea concentrării de trupe române la frontiera bulgară.

Din București se comunică în mod oficial: Ziarul bulgar „Baikanska Tribuna“ în numărul dela 16 curent informează pe cetitorii săi „Din izvor foarte sigur“ că lângă frontiera bulgară, în satul Ilaş-Gheni, s'ar fi adunând armată română și că în „Silistra e stare de asediu“. Se dă cea mai formală desmînțire acestor informațiuni. Toate corpurile de trupă ale armatei noastre, își urmează programul lor obișnuit pentru instrucție, iar în ce privește starea de asediu la Silistra, este un neadevăr care nu merită nici o desmînțire.

Înțelegerea turco-bulgară.

Poma. — Un colaborator al ziarului „Messagero“ a continuat convecerea cu un membru de frunte al legăției bulgare din Roma. Diplomatul bulgar a spus că informația fiilor berlinezo despre înțelegerea turco-bulgară n'a fost confirmată nici oficial, dar nici semi-oficial. Dealtfel, chiar dacă ar fi o astfel de înțelegere nu trebuie să i se acorde atâta însemnătate. Situația comercială de acum a Bulgariei explică acest lucru. Românii împiedecă comerțul mărfurilor bulgare. Drumul Salonicului ar fi foarte bun, dar întâi trebuie câștigată încrederea. Ne mai rămâne drumul Dedeagaciului pe care putem ajunge numai pe teritoriu turcesc. Guvernul bulgar de aceea a căutat o înțelegere cu Turcia.

La întrebarea dacă această faptă politică nu va constrânge pe Bulgaria ca să renunțe la orice acțiune politică — în dauna viitorului bulgăresc, — diplomatul a răspuns:

Nu cred. În ziua când noui combinațiuni politice deschid alt drum comerțului bulgar înțelegerea cu Turcia cade dela sine.

Luptele din Galiția ostică.

Înaintări noastre Rușii au opus o împotrivire îndrăjită în Galiția ostică și în Wolhinia. Un atac rus la granițele Basarabiei a dat greș în fața pedecilor noastre. Mai multe batalioane dușmane au fost risipite. Spre est dela gura Siretului, dușmanul, aruncându-și fără nici o cruțare în foc mase de oameni, după obiceiul său, a pătruns în un tranșeu de al nostru, dar într'o luptă om contra om a fost aruncat

afară, lăsând în mâinile noastre numeroși morți și prizonieri.

Spre vest dela Tarnopol trupele austro-ungare și germane au luat cu asalt pozițiile întinse și întărite cu șanțuri ale dușmanului. Tot așa și în apropiere de Zalosce am ocupat un punct de sprijin al dușmanului. La est de Brody și în Wolhinia atacul nostru câștigă încetul cu încetul tot mai mult teren. Forțele ces și regești cari luptă în triumful de fortărețe au cuprins în zilele din urmă cam 30 ofițeri ruși și peste 300 soldați.

Pe mânăstirea Budzonow, care se află în mijlocul frontului rusesc, pe cursul inferior al Siretului, de câteva zile fâlfăie stindardul genovez cu cruce. Si deoarece nu se poate presupune, că Rușii să-și fi instalat un spital de câmp în mijlocul frontului lor, se crede că în cazul de față, Rușii au făcut din mânăstire un puternic punct de sprijin. Așadară nimeni nu se va mira mai târziu, când cele mai nouă comunicate rusești vor aduce știrea, că noi am îndreptat focul nostru asupra acestei mânăstiri, cu toate că purta crucea genoveză. Dușmanul se face vinovat de călcarea contractelor internaționale, ceea ce însă nu poate schimba în nici un chip purtarea din partea noastră a războiului.

Cetatea Grodno a căzut.

Berlin, 3 Septembrie. — La est și sud-est: Grupul mareșalului Hindenburg: Cavaleria noastră a luat erii cu asalt capul de pod dela Lennowaden (la nord-vest dela Frierichstadt), care era întărit și ocupat de infanterie. Aci am făcut prizonieri 3 ofițeri și 350 soldați și am luat o mitralieză.

Pe frontul nord-estic și vestic dela Vilna Rușii au voit să împiedecă înaintarea noastră dar ieșirea lor a dat greș având ei pierderi neșpus de mari. La sud-est dela Meretz am reapins pe dușman. Între canalul dela Augustow și între Swidlocz am ajuns la Njemen. La Grodno trupelile noastre de asalt, lucrând repede, le-a succedat să treacă peste Njemen. După o luptă care s'a dat printre case, am ocupat orașul și am făcut 400 prizonieri.

Armata Gallwitz a înfruntat rezistența arierii gardelor (trupelor de diindărăt) dușmane pe șoseaua dintre Aleksycc (la sud-est de Odelsk) și între Swidlocz. Grupul acesta de armată a făcut în total mai mult de 3000 prizonieri, a luat 1 tun și 18 mitralieze.

Grupul principelui Leopold de Bavaeria: Lupta continuată de trupelile noastre de urmărire pentru ieșirea din strimțorile moșiroase spre nord dela Pruzany, e în curs.

Grupul mareșalului Mackensen: Urmărind pe dușman am trecut Iasiolda la Selez și la Beresa-Kartuska. Ținutul Antopol, la 40 klm. dela Kobrin, a ajuns în mâinile noastre.

Trupele austro-ungare înaintează la est de Buloto și Dubowoje. Armata Bothmer luptând se apropie de linia dela Siret.

Pertratările dintre Ruși și Români.

„Românul“ din Arad, în numărul său de Duminecă publică următorul articol luat din „Journal de Geneve.“

Putem astăzi, după informațiuni ce ne vin dela o persoană în stare de a ști, ceas cu ceas, și în mod amănunțit ceea ce se întâmplă, să arătăm la ce punct se aflau la 11 Iunie pertratările între România și Rusia.

Deja în luna Octomvrie trecut, guvernul din București încheiase ca guvernul țarului, o înțelegere prin care România în schimbul neutralității sale,

ar fi fost îndrituită să-și anexeze teritoriile monarhiei austro-ungare locuite de Români cu condițiunea însă, ca să ia posesie de dănsule înainte de sfârșitul războiului.

Cu toate că în înțelegere se vorbea de neutralitate, era prevăzut, așadar, de fapt intervenirea armată a României pentru o luare în posesie a ținuturilor păstrate pentru dănsă în timpul războiului, ce către Rusia.

Din luna Octomvrie până la 26 Aprilie, și adevărat, până la data încheierii tratatului între triplă înțelegere și Italia, cabinetul din București și-a continuat armamentele, nevrând să intre în tratative mai limpezi.

În privința aceasta s'a născut o mică neînțelegere. D. Brătianu afirmă că, cu toate că a fost informat deja din luna Februarie de gândul Italiei de a ieși din neutralitate, ar fi fost lăsat la o parte în tratativele ce au urmat între Roma și înțelegerea, până la sfârșit. La Roma, dimpotrivă, precum și în unele cercuri din București, să afirmă că primul ministru român, avea toată putința pentru ca să cunoască bine planurile Italiei, dacă nu ar fi vrut să facă în adins pe surd.

Oricum ar fi, numărul dela 26 Aprilie, cabinetul din București s'a hotărât să redeschidă negocierile cu Rusia, pentru ca să precizeze cari erau teritoriile locuite de Români în Austro-Ungaria, și să declare războiul îndată ce o a doua înțelegere s'ar fi făcut în locuț celei din Octomvrie.

D. Brătianu a trimis atunci la Petersburg o notă aspră un fel de ultimatum, spunând că România reclamă Prutul ca graniță în partea Rusiei, Tisa ca viitoare graniță în partea Ungariei și Dunărea în partea Serbiei. Cu alte cuvinte, România pretinde Bucovina, Transilvania și Bănatul.

Atins de tonul pe care-l lua d. Brătianu, d. Sassonow a răspuns cu niște contrapropuneri de răs.

Rău începute, negocierile au fost întrerupte în ultimele zile din Maiu, și sforțările Franței ca să-și pună serviciile au fost zadarnice. România voia să se folosească de greutatea militară ale Rusiei; Rusia nu voia să se opună la niște pretențiuni cari aveau aerul de adevărate impuneri din partea unui stat mic.

De atunci diplomația rusească a încercat să influențeze asupra miniștrilor pe cari îi știa mai lesne de câștigat și asupra altor personalități politice, lăsând să se înțeleagă că nu s'ar da înlături dela noi concesțiuni, dând anume Cernăuțul, cu condiția însă, ca din partea sa, România să renunțe la alte dorințe, judecate ca prea mari de guvernul imperial (rus).

În conferințele cu șefii opozițiunii d. Brătianu a declarat că, personal, nu-și ia răspunderea de a permite Sărbilor să se stabilească pe malul stâng al Dunării, cu alte cuvinte să cucerească în total sau în parte Bănatul; și că în Bucovina, nu va ceda niciodată linia Prutului, chiar dacă s'ar da României Cernăuțul.

Astfel tratativele au putut fi reluate la Paris, la 8 Iunie, și de data aceasta, pe un ton amical.

Rusia nu vrea să cedeze asupra chestiunii Sârbilor, către cari este legată prin îndatorire scrisă și cari au fost deja sacrificați la Adriatică; și de altă parte, d. Brătianu se ține pe acest punct. Dar șefii intervenționiști români, pe când aprobă împotrivirea încăpăținată a primului ministru, în privința Bucovinei nu va ceda niciodată linia Prutului, cu condiție însă, ca aceștia să fie și ei gata să facă concesii Bulgarilor, pentru ca să-i hotărască să meargă asupra Constantinopolului. Pe terenul acesta chiar România este gata să dea bunul exemplu, dând Bulgarilor aproape întreaga Dobroge, și între altele, Dobrici și Balci.

Astfel tratativele au fost reluate în buni termeni.

București, 3 Septembrie. — »L'Independance Roumaine« de aseară publică următoarele sub titlul: »Versiuni necontrolate«:

„Momentul e potrivit pentru născociri diplomatice și politice de tot felul.

Se poate citi aproape zilnic în multe ziare europene cu renume, versiuni mai mult sau mai puțin tendențioase cu privire la ținuta cutărui stat din sud-estul Europei. Și cum peninsula balcanică și împrejurimile atrag cu deosebire atențiunea, comentariile și profetiile cele mai felurite se fac asupra politicii României.

Putem cita în legătură cu aceasta pe „Journal de Genève“, unul din organele cele mai apreciate a pressei internaționale, care de obicei controlează cu grijă informațiunile sale și care a adus totuși în ultimul timp multe asemenea știri asupra politicii românești.

Față de aceste, nu putem îndeauna să ferim publicul în privința combinațiilor felurite cu privire la atitudinea României înregistrate de presa străină. În aceste știri intră aproape întotdeauna o puternică parte a înclupurii sau chiar de dorinți mai mult sau mai puțin ascunse.

Zece porunci pentru mulsul vacilor.

So știe cât de mult prețuiesc alți oameni din alte țări laptele. Una dintre cele mai de căpetenie treburi este vaca de lapte. Ea trebuie să-și tragă neamul dela o vacă bună de lapte iau taurul dela părinți buni de lapte. De ce însemnătate este trebuința acensta o dovedește pilda următoare: O vacă de Holštejn-Friz ce avea greutatea de 625 de kilograme fu mulsă 365 de zile, în care timp a dat stăpânului său 12 mii 428 litri de lapte, din care s'au pregătit 480 kgr. de unt. La astfel de vaci bune de lapte numai după o vreme îndelungat au putut să ajungă oamenii Ei un cu an a ales vacile cele bune de lapte, au ținut seamă de poruncile mulsului și nu au cruțat a da nutrețuri bune vacilor a le curăți și îngrijit. Când venit au adus stăpânului cei 12.428 litri de lapte atunci, când laptele s'a vândut numai decât după muls și cât a adus laptele care fu prefăcut în unt? — Laptele vândut după muls scotit litru cu 20 de bani numai, a adus un venit de 2485 cor. 60 bani, iar prefăcut în unt, 480 kgr. de unt, scotind un kgr. de unt cu 2 lei 80 bani, a adus cu totul 1300 lei bani ghiață, afară de aceștia a rămas pentru porci o mulțime de zăr și jintueală. Fiind deci laptele un mijloc de câștig foarte însemnat și fiindcă una din cele mai de frunte cerințe pentru a avea lapte bun și mult este mulsul, înșir cele mai de

căpetenie ceirnte, la cari să fim cu băgare de seamă. Iată-le:

1. *Inainte de a te pune la muls spalăți mâinile bine cu săpun și cu apă și te șterge cu un ștergar curat.* Ori cărui mulgător când mulge, îi ajunge laptele pe mână, și fiind neșpalat necurătenia de pe mână se inmoaie și se scurge în doniță. Prin aceasta laptele capătă miros greu, foarte adeseori se face corastă, ceea ce cumpărătorilor nu le place și nu ne mai cumpără laptele.

2. *Spală ugerul și țâțele totdeauna mai înainte de a te pune la muls, apoi le șterge cu o pânză curată ca să fie uscate și curate.*

Dacă ugerul și țâțele sunt îmbălegate trebuie șpalate cu apă caldă. Nici odată să nu șpalăm ugerul din donița în care vom să mulgem căci donița când ne punem la muls să fie ca cristalul de curată. Dacă îndată după muls ar trebui să pleci cu vacile undeva, nu uita să ungi cu vaselină țâțele ca să nu crepe.

3. *Cele dintâiu picături de lapte mulgele la o parte, jos, iar nu în doniță.* Pe vârful țâțelor se atâă o gropșoară pe unde curge laptele. Gropșoara asta de mult-ori se umple cu gunoi sau cu sămânță de multe feluri de boale ce pot să strice laptele, iar laptele cu seminte de boale nu este sănătos pentru oameni. Din aceia tot noi plugarii ieșim păgubiți, căci ni se înstrăinează cumpărătorii, dacă nu le viudem lapte curat și bun.

4. *Inainte de a mulge în doniță, mulge rând pe rând din fiecare țâță un strop în palmă și miroase.* Se poate întâmpla ca să se îmbolnăvească vreuna din țâțe, iar laptele din ea să se strice. Dacă laptele are miros greu și puturos, atunci din țâța aceea nu-l mulgem în doniță. Laptele acesta îl mulgem jos, iar cel muls din celelalte țâțe nu-l amestecăm cu laptele dela celelalte vaci, ci îl ținem pentru casă și cercetăm să aflăm ce are vaca.

5. *Mulge totdeauna cruciș, adică țâța dreaptă și cea stângă dinapoi.* În felul acesta mulgem mai ușor, mulgem lapte mai bun și mai mult. Așa ne sfătuesc bătrânii cari în viața lor nu au făcut altceva decât numai au muls.

6. *Mulge frumos și cu băgare de seamă.* A pișca ugerul, a-l strânge tare, ori a-l lovi chiar este foarte greșit, căci prin aceasta se înfricoșează vaca, nu mai stă la muls și nu dă drumul laptelui. La vacile cari nu lasă laptele liber, cu mâinile și bătaia nu numai că nu putem folosi, ci stricăm, căci se însălbătănește de nu te poți apropia de ele.

7. *Când e vremea mulsului, îngrijește ca nici în grajd, nici în jurul grajdului să nu fie zgomot.* În liniște deplină vaca se dă cu totul mulsului, și-i mai mare dragul să vezi cât de liniștit și fără să-i pese, rumegă câte o Joiană, câtă vreme o mulgem, dar apoi pare că-și varsă laptele nu altceva.

8. *Grăbește cu mulsul și mulge repede și fără întrerupere.* Dacă am prins două țâțe cruciș, le mulgem până la cea din urmă picătură și numai după aceea începem la celelalte două, pe cari după ce le-am muls tot așa de bine, ne întorcem la cele dintâiu iarăși.

9. *Mulge tot din uger până la cea din urmă picătură.* Căci laptele cel din urmă este cel mai unsuros, căci în vreme ce cele dintâiu picături conțin 2—3 la sută unsoare, cele din urmă picături conțin 7—8%.

10. *Donița în care mulgi laptele dela toate vacile, pune-o afară din grajd la loc ferit și curat unde poți să ajungi mai ușor.* Laptele are însușirea aceea res, că dobândește mirosul puturos a grajdului, pe care nu-l mai putem scoate din lapte, nici prin fierbere.

Acestea sunt cele zece porunci, pe cari trebuie să le știe și să le țină fiecare om care

mulge vacile. Umblând prin țara nemțească am văzut aceste zece porunci puse pe ușa grajdului și afară și înăuntru.

Două servitoare îngrijeau vacile, ele le dau de mâncare, ele le hrăneau, ele le mulgeau, ele le făceau tot în grajdul vaciilor. Toate lucrurile așa le isprăveau, încât pe când era vremea mulsului, în grajd era curat cum-și echiul, nu era un fir de praf, nici miros greu, iar vacile gemeau de sătule. Și știau aceste servitoare poruncile dinafară pe de rost, fără a se mai uita pe scrisoare și le spuneau ca „Tatăl nostru“ numai să le fi întrebat.

Am mai văzut aceste porunci și la grajduri ungurești și am întrebat pe cei cari mulgeau: »Știți ce-i scris aici? — Ba nu, domnule, noi nu știm cetă. — Dar cele zece porunci ale mulsului nu știți cum sună?« — »Ba le știm«, mi-a fost răspunsul. »Ncămțul nu te bagă slugă la vaci dacă nu le știi ca pe „Tatăl nostru“, iar de le știi și nu te ții de ele, te mătură de la grajd cașicând nu ai fi fost.

Solia Satelor.

Folosul învățături.

Un cetitor al gazetei ne trimite următoarea scrisoare, pe care a primit-o dânsul:

Mult Stimat Domnule învățătoriu!
în Fechetău.

Prin primirea acestei mici epistole vei afla despre starea alor doi din soldați de pe câmpul de luptă din Polonia rusească, cu numele Georgiu Văsc și Andreiu Ungur, care se află în cea mai bună voie și sănătate, fie Induratul D-zeu lăudat. Și Domniel-Talo bunul nostru Învățătoriu îți poftim dela Sfântul D-zeu, cea mai fericită voie bună și sănătate și viață pacinică și fericită, și rugăm pe bunul D-zeu să-ți ajute, că ne-ni învățat să vedem lumina, că acum alții noi cât de bună o învățătura, că numai câte prin o carte mai putem să vorbim cu părinții și frații și prietenii noștri, de mal știm cum trăiesc ei, și ne arătăm și noi dorul care îl ducem aici în o țară așa de departată, și între gloanțe de puști și de tun, răbdând multe și de toate și mai bune dar mai multe rele. Mai departe Te rugăm bunul nostru Învățător să faci bine să ne trimiți și Domnia-Ta o carte și să ne scrii adresa iubitelui nostru preten și asemenea frate de suferință a Vășălicii, că la mulți am tot scris să ne scrie adresa lui dar nu ni-oa trimis nime, avem încredere că Domnia-Ta ni-o vei trimite.

Mai departe despre starea noastră vei ști că noi din 1 Februarie suntem tot în linia de foc aicea în Polonia Rusească. Dar fie bunul D-zeu lăudat că până acum nu ni s'a întâmplat nimic, știe D-zeu ce va fi de acum înainte. Bătar am umblat printre plumbi ca prin ploaia care varsă mai tare. Te rugăm să ne scrii ceva și despre starea satului nostru iubit, care l'am lăsat cu mult dor și am plecat la noi întru apărarea patriei noastre iubite pentru scumpa noastră Ungarie, să o apărăm de nimicirea dușmanilor, cari s'au lăudat că vor mânca la Crăciun în Budapesta și în Berlin. Dar bunul D-zeu nu le-au ajutat după voia și după gândul lor, ci l'au împedat și astăzi merg înapoi ca racul din zi în zi. Bravii noștri Români luptă ca lei și își varsă sângele lor cel scump pe câmpul de luptă pentru neamul lor și pentru moșia lor, Lupta merge bine, din zi în zi tot înaintăm. Nu suntem supărați nimic, nu ne pasă de gloanțe, nu ni teamă de nimic că luptăm cu dreptate și nu ne călcăm jurământul dat înaintea lui D-zeu și înaintea Prea Înălțatului nostru Împărat. Mai departe bunul nostru învățătoriu ne rugăm să faci bine să ne scrii că ce mai știi de pretenii și frații noștri cari asemenea noauă luptă cu credință pentru

șară. Noi suntem supărați că decând ne-am despărțit de ei, nu am auzit nimic despre starea lor, cum își petrec și ei viața în zilele aceste grele și pline de năcazuri și de chinuri în tot felul. Prin aceste cuvinte rămânem de binevoitori și recunoscători în toată viața noastră până la moarte, eu Georgiu Văsc și Andreiu Ungur și Mihaiu Brudașca, cu datul din Polonia rusească, anul 1915 Iunie 30.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 9 Septembrie n.

† **Profesorul Vasile Micula.** Încă o jertfă mare ni s'a cerut, încă un om de valoare dintre cei puțini ai noștri a căzut pe câmpul de războiu. E profesorul dela gimnaziul nostru din Brașov, Vasile Micula, mort într'un spital militar, ca locotenent în rezervă, în 22 August n. în urma răniilor primite pe câmpul de luptă. A fost înmormântat în 23 August nou în pământ străin. Il deplânge văduva cu trei copilași, amicii, cunoscuții și toți binevoitorii culturii și ai școlii românești. Odihnească în pace!

Moartea deputatului Ioan Ciocan. Deputatul d. Ioan Ciocan, care a plecat acum o lună la Balaton-füred ca să-și vadă de sănătatea mai de mult zdruncinată, — s'a îmbolnăvit acolo și mai greu, și a trebuit să se întoarcă la Budapesta unde a fost dus în Park-Sanatorium. Aci cu toate îngrijirile ce-i s'au adus, a încetat din viață azi, Luni, la ora 11 a. m. La căpătâiul lui a fost nepotul regretatului d. avocat Davidu din Năsăud. Știrea morții deputatului Ion Ciocan s'a răspădit îndată în cercurile românești din Capitală, unde răposatul s'a bucurat de sti-

mă generală. Ioan Ciocan a fost director al gimnaziului din Năsăud, apoi a fost numit profesor universitar la Budapesta, la catedra limbii și literaturii românești, și ales în mai multe rânduri deputat în cercul Năsăud. După cum aflăm răposatul și-a lăsat întreaga lui avere pentru scopuri culturale românești. Rămășițele lui pământești vor fi transportate la Năsăud.

Viteazul ofițer român Victor Russa care s'a distins în luptele din Bucovina, fiind în serviciu activ în armata de conducerea lui Pflanzer Baltin, a fost numit de Maiestatea Sa căpitan de rezervă și împărțit în regimentul 32 de infanterie.

Școlile din Sibiu. S'a început viața școlară din Sibiu. Din toate părțile s'au adunat vârstarele tinere, ca să se adape cu apă vie a învățturii. Deși răboiul a ajuns acum mai înverșunat, totuși s'au anunțat și anul acesta școlarii foarte mulți.

† **Necrolog.** Cu adâncă durere aducem la cunoștință tuturor, cum că iubitul nostru soț, tată și soțu Ioan Fleșier inv. pens. din comuna Băreuț după un morb îndelungat și-a dat nobilul său suflet a. c. în 31 Aug. în al 53 an al etății și 27 al căsătoriei. Înmormântarea i-s'a făcut în 2 Sept. n. în cimiterul bis. gr. or. loco. Il deplâng soția sa Ana, fca Lucreția, ginerele George Halmagi și nepoții Sebastian, Eluisa și Emil Băreuț 3 Septembrie 1915. — Odihnească în pace!

Prețuri nouă pentru făină și pâne. Magistratul sibian anunță prețurile pentru făină și pâne, valabile începând cu 1 Septembrie pentru făină, și cu 5 Septembrie pentru pâne. Chilogramul costă: de făină de prăjeală 82 fileri, făi-

nă de fiert 64 fileri, făină de pâne 46 fil, făină de orz 42 fil., făină de cucuruz 44 fil. Un chilogram de pâne din făină de grâu se vinde cu 40 fileri.

Rectificare. În Nr. 38 ai foaiei noastre am scris, că la desvălirea monumentului războinic din Cluj d. protopop Dr. E. Dăianul a ținut o vorbire în limba ungurească. D-Sa ne trimite o scrisoare, în care arată, că și d. protopop T. Roșescu și-a spus, la acel prilej, numai jumătate din vorbire în limba românească, pe când partea din urmă a vorbirii a rostit-o și dănsul ungurește. Luăm cunoștință despre aceasta, adăugând și observarea D-lui Dr. E. Dăianu, că vorbirea D-Sale, deși nu a fost spusă românește, după enprinsul ei a fost ținută în duh românesc. Prin notița noastră noi nu am voit să supărăm pe nimeni, ci căutând adevărul, dăm loc aceste rectificări.

Nazarineanu și pușca. Intre nazarinenii, carii au prins arma în mâni, chiar în contra învățaturii sectei lor, s'a distins unul cu numele Mitok, din părțile Seghedinului, unde poartă numele de vlădică nazarinean. Vlădica Mitok, spre nu puțină uimire a credincioșilor săi, a pus mâna pe armă, a luat parte la numeroase asalturi și a primit medalia de argint pentru vitejie. De cinci ori a fost greu rănit pe frontul dela nord; dar s'a restaurat. Impotriva armelor de sigur n'are să mai predice ca altădată, ci va recunoaște, că sânt cazuri când însuși „nazaricușul“ cel mai neaș trebuie să se împrietenească necondiționat cu pușca. — alt fel se expune să moară tot de pușcă.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editura responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

122/915 kib. szám.

Itélet.

Iridon Dénes (Donu) 156 h. sz. Albu János 131 h. sz. nagyapoldi lakócsk és Csimpoka György, szobehengárosi lakócsk, a m. kir. Miniszterium 2077/915 sz. M. E. rendelete 4-ik § szerinti minősülő kihágásában vétkecskének lettek találva mert f. évi augusztus hó 2-án Szobehengáros községben első és másodrendű vádlott 9 K-val a 20 literes vökvát, a hatosági legmagasabb áránál aránytalanul nagyobb ártban eladott, és harmadrendű vádlott vett 6 vöka buzát, a ezért fenntidézett ministeri rendelt értelmében mindhárom vádlott egyenként 6 napi elzárásra és felerészben az államkincstári, 40% Szobehengáros község szegény alapja javára fordítandó 60—60 K—fil szóval hatvan—hatvan K.—f. pénzbüntetéssel sújtatsnak és egyetemlegesen kötelezetnek 5 K.—fil. eljárási költséget viselni mely illeti Marcu A. János szobehengárosi rendőresküdtet.

Ezen itélet hírlapi közzététele a vármegyei hivatalos lapban, a Nagyszében megjelenő „Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt“ és a „Foaia Poporului“ folyóiratban, elmondott, és felmerült közzétélti költségek viselésében elítéltek egyetemlegesen elmarasztaltatnak.

A kiszabott pénzbüntetés és az eljárási költségek jelen itélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt külföldbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő.

A pénzbüntetés behajthatlanság esetére elítéltek saját élelmezése mellett eltöltendő 3—3 napi elzárásra fog átváltoztani. A büntetés végrehajtása, az 1908 évi XXXVI tez. 8-k § alapján feltételeseleg egy évi próba-időre, ugyanazon t. cz 11-ik §-ában kikötött másodfoku bírósági jóváhagyás fenntartásával felfüggesztetik. Jelen kihirdetett itélet ellen nyomban felebbezés jelenthető be, s az ellen szóló indokok 15 nap alatt írásban is előterjeszhetők.

Nr. 868/915.

Publicațiune.

Comuna Guraro, dă Duminecă, în 26 Septembrie 1915 la 2 ore p. m. în cancelaria comunală de aici dreptul de pășunat cu oile pe timpul de vară în munții Cindrel, Foi-tea, Niculești și Gaujoara, precum și moara comunală construită pe site prin licitație publică verbală pe timp de trei ani (1916—1918) în arândă. — Oferte în scris încă se primesc. Vadiu 10%. — Condițiunile de licitație se pot vedea aici la primărie. Guraro, în 7 Septembrie 1915. Primăria comunală.

Mape de vânzare.

Mapa Europei . . . . . K 1.20
„ Rusiei cu Galiția . . . . . „ 1.20
„ Franței cu Belgia . . . . . „ 1.20
„ Țărilor balcanice . . . . . „ 1.20
Se află de vânzare la

Administrația „Foil Poporului“

Pentru porto recomandat este a se adăuga 35 bani deosebit.

Fete de lucru

se primesc în fabrica luminilor de stearină a băncii Siebenbürger Vereinsbank A. G. c Saggasse N. 27

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

28 Coroane stânjenul în pădure. 230 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

200 Cor. Vagonul cu 10000 Kgr. capete (darabe), remase dela slipuri și dela dosge diferite mărimi.

Pădurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszében).

Privatiști,

cari vreau să depună examenul în școli civile cu limba de propunere maghiară, îi pregătesc, pe lângă răspunderea mea. Dau instrucție și la școlari ordinari. Adresa la administrație. 2186

Anecdote
de
Teodor V. Borza
Prețul 80 bani.
Se pot procura dela
Administrația
Foaia Poporului

Nr. 730/1915

Publicațiune de licitațiune.

Primăria comunală subscrie aduce la cunoștință prin aceasta, că în 22 Septembrie, a. c. înainte de prânz la orele 10 va da în arândă prin licitațiune publică, ce se va ține în comuna Keszler com. Târnavei mici în casa judeului comunal, aceluia care va făgădui mai mult crășma, care este proprietatea acestei comune și care are concesie pentru beuturi.

Prețul strigării este 600 Cor. Condițiile pentru licitațiune se pot afla în cancelaria notarului din Hosszupatak și la casa judeului comunal se face cunoscut, că edificiul crășmei este compus din 4 odăi, curte potrivită, grajd, șură, cămară, apol fântână, și pivniță.

Keszler, 30 Aug. 1915.

Keresztes Árpád m. p.
notar cercualDanca I.
jude.**Profesoară diplomată pentru școala civilă,**

dorește să se angajeze la o familie ca să pregătească elevii pentru depunerea examenului privat de po clasele civile. — A se întreba la »Administrația foii«.

Anunț.

Un domn cu serviciu bun, mai în etate sau în penzie, persoană onestă, se poate căsători cu Doamnă fără copii însă cu avere până la 20 mii coroane.

Informații se dau Sibiu, Rosenfeldgasse Nr. 13 etajul I. 2190

Caut

un morar bun și cinstit, care să conducă o moară cu 2 petrii și motor de păcură (nyersola) de 18 cai putere.

Prefer pe aceia cari sunt căsătoriți și scăpați de milipe.

A se adresa la administrația »Foaia Poporului« în Sibiu.

Calfe de faur și doi fochiști

afă loc static cu plată bună la

CARL WEINDEL

Sibiu, Strada Șaguna 19
Tot aici se primesc rotari, și ucenici poleitori (Lackierer) sub condiții favorabile.

Pentru mari proprietari și gospodari!

Cumpăr grâu, orz, ovăs și săcară ori cât de mult ar avea cineva.

Sigmund Felter.

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 1.

75.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinării Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă prețul de batjocură de: 1 buc. K. 3.50, 2 buc. K. 6.50, 6 buc. K. 17.50, 12 buc. 33.50. Așadară nimeni să nu întreprindă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Simon Lustig

Urenfabrikslager, Neu Sandez 30.

Ludovic Ferencz**croitor de bărbași**

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stife de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru bărbași de bărbași stife indigene din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette și halme de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stife pentru pardisuri și »Kupituri«, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoși și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de halme în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Un comis

manufacturer priceput, află loc la firma Ioan Comșa & Fiu, Seliște (Szellatye)

„FOAIA POPORULUI“pe **CÂMPUL DE LUPTĂ**

se poate trimite ori-unde și cu facepere de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altunde, tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăuntru Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foaia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

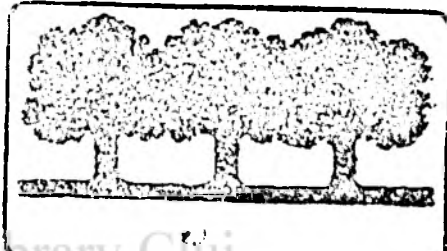
Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

SECESE

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că com-părătorii se înmulțesc mereu

MOBILE lucrate solid și conștiențios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, A.A.A.A.

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL pentru fineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

☎ Telefon Nr. 47 ☎ cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

Cremă de dinți**KALODONT**

70 filleri

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și inzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pietate, cari vor fi cu totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor avea scăzământ la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE

fotograf, Sibiu, Piața mare Nr. 19,

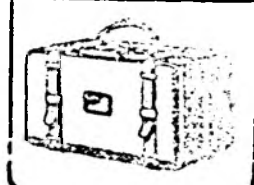
vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelărilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căroțet, călărit, vânat, sport și volaj. po-clăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și Icgat, Sky (vârșobi) permanent în depozit.

Toate articolele din brânsele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.—Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștiențios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soinurile cele mai ieftine până la cele mai fine, copertoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.